

In de reeks food retail in het buitenland, met beelden van Erik Hemmes, deze maand de grote Edeka van ondernemersfamilie Gerdes in het Duitse Moers.

Door: **Gé Lommen** Foto's: **Erik Hemmes**

De pui van Edeka (E-center) Gerdes, een nogal mat gebouw, maar productbeelden verhelpen dat een beetje, zoals de afbeeldingen van rustieke broden. Daarnaast: deze Edeka heeft allerlei horecavoorzieningen en op een zomerse dag als deze kun je als klant ook op het terrasje zitten. Deze Edeka ging in 2021 open. Hieromheen: drankwinkel Trinkgut, een apotheek, een tandarts, een fitnesscentrum, een kledingzaak en een dierenwinkel. Typisch perifere detailhandel, grootschalig, aan de rand van een stad. Makkelijk met de auto bereikbaar.

FOOD RETAIL IN DUITSLAND

Edeka Gerdes in Moers

Erik Hemmes van Erik Hemmes\Retail Advies reist geregeld naar het buitenland om bijzondere formules te bezoeken voor FoodPersonality. Deze maand een foto-impressie van een nog vrij nieuwe Edeka van ondernemersfamilie Gerdes, in

de plaats Moers.

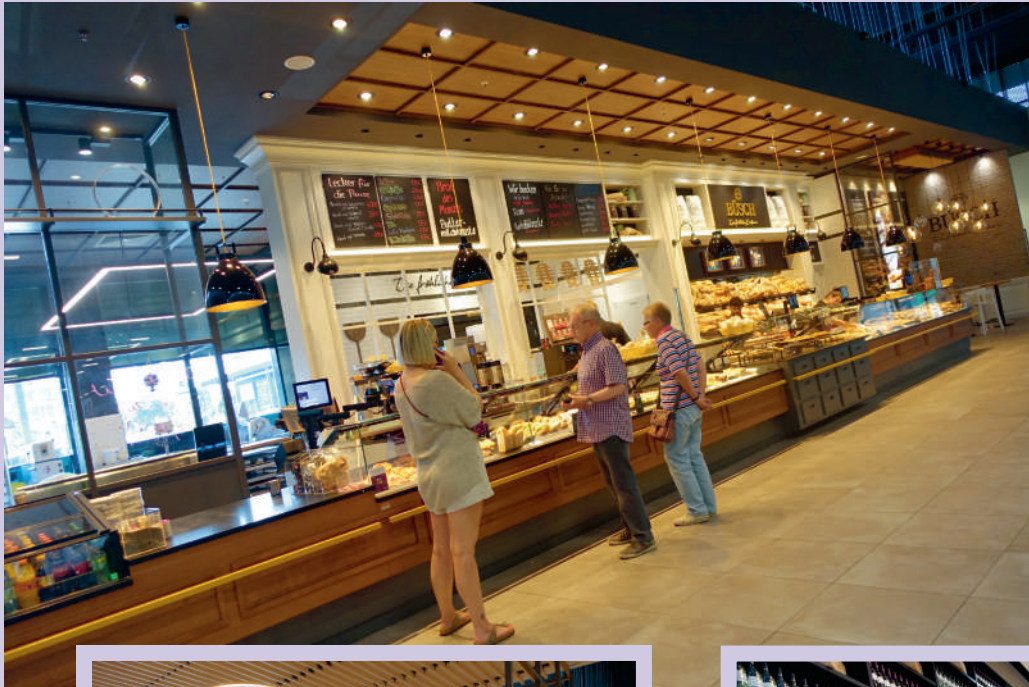
Laten we maar meteen even 'een huishoudelijke mededeling' doen voor wie graag 'inspiratie' opdoet in buitenlandse formules: deze grote Edeka is qua reis, tijd en afstand een buitenkans. Het is

'vanaf Arnhem' nog een uurtje snelweg. En voor wie wat zuidelijker woont: 'vanaf Venlo' is het een half uur snelweg.

En dat is toch wat anders dan een bijzondere Edeka ten zuidoosten van Frankfurt of bijvoorbeeld

Acties biedt deze Edeka genoeg en daar heeft-ie met 4.000 m2 vvo ook de ruimte voor, zoals deze oranje Fiat 500, in het teken van de oranje drank Aperol. Op de deuren naar de magazijnruimten heeft de familie Gerdes sfeervolle afbeelden laten verwerken, nostalgisch aandoende zwart-witbeelden, zoals van deze drie kinderen met elk een ijsje.

Wie binnenkomt, treft eerst horeca, dan volgt o.a. bakker Büsch als concessionair (die heeft veel bakkerswinkels bij de ingang van supermarkten van Edeka in het Roergebied) en dan kom je die grote Edeka binnen, die daarnaast ook hoog is. Die hoogte is ook goed te zien bij de sfeervol aangeklede en grote wijnafdeling.

de bijzondere Edeka's van ondernemersfamilie Hieber, diep het zuiden in, dicht bij de grens met Zwitserland.

Je zou het eerder kunnen vergelijken met een bezoektripje naar die Edeka's van ondernemers – vader en zoon – Zurheide, die een premiumaanbod bieden midden in de stad Düsseldorf (adres Edeka Frischecenter: Berliner Allee), maar ook hun enorme Edeka Frischecenter in die stad aan de Nürnberger Strasse (ruim 4.000 m² vvo, met een bistro, met een eigen chef-kok, met horeca

met wagyuvlees, met eigen koffiebranderij, eigen oesterbar, superieure wijnen etc.).

Zoals die twee van Zurheide, zo is deze Edeka ook met de auto zozegd prima te doen. En zelfs nog beter: Moers – spreek uit: 'meurs', en niet zoals de bekende supermarktcommentator Paul Moers, de Duitser zou het als 'Mörs' kunnen schrijven – ligt net ten westen van Duisburg en je hoeft dan vanuit Nederland gezien niet dat enorme stedenconglomeraat van het Roergebied in (Duisburg, Düsseldorf, Oberhausen, Gelsen-

kirchen, Dortmund etc.).

En Moers zelf is geen metropool, maar een stad van ongeveer 100.000 inwoners. En zelfs die stad hoeft je niet in, deze supermarkt ligt aan de noordkant van de stad.

Maar is deze Edeka – die overigens een E-center is, dus 'niet een AH, maar een AH XL' binnen de Edeka-varianten – dan de moeite waard?

Ja, zonder meer. Althans, dat vinden wij.

Wie de foto's bekijkt en dan denkt 'wat een vreselijk overdreven supermarkt', die zullen we

De agf-delving: vanaf hier begint de supermarkt met overal hoge, witte wanden. Met afbeeldingen, veelal van levensmiddelen en veelal Italiaans. Zoals we in de tekst zeggen: de familie Gerdes heeft er een soort Eataly van willen maken.

Bij de agf-afdeling zien we een enorme presentatie van basilicum, mozzarella en tomaat, wat bij elkaar tot het klassieke 'salade caprese' moet leiden.

We denken dat deze presentatie minstens per seizoen veranderd wordt.

De kaasafdeling, met ook hier veel gevoel voor decor en verleiding. De grote wand en de grote Italiaanse 'parmigiano reggiano'-kazen vallen als eerste op, en links daarvan de bedieningsafdeling. Uiteraard met een enorm aanbod.

Tussen al die Italiaans getinte aankleding zien we ook gewoon een assortiment dat kennelijk uit de regio komt: popcorn van het merk 'Pottkorn'. 'Pott'? Ja, het Roergebied met z'n grootschalige mijnbouw en zware industrie werd jarenlang de 'Kohlenpott' genoemd, de 'kolenpot' dus. De stad Moers, waar deze Edeka gevestigd is, maakt deel uit van dat gebied. Op de site van Pottkorn, uit Oberhausen, is te lezen dat er eerst sprake was van een koffiebranderij, maar er was een kok die een keer popcornmais in de koffiebrander deed, gewoon om te kijken wat dat zou opleveren – en zo ontstond het idee.

niet kunnen overtuigen. En in deze tijd van de bezuinigende consument en inflatieperikelen lijkt een supermarkt vol verleiding, hoogwaardige aankleding, een premiumaanbod etc. als deze eigenlijk geen slim idee. Je klanten kopen dan impulsief wellicht te veel en balen dan bij de kassa van het kassabonbedrag – maar: die houding en modus, dat zal dan toch voorbijgaan, nemen we toch aan? Een Edeka als deze is ook niet opgezet voor deze tijd van zuinig aan, maar veeleer voor als dat weer voorbij zal zijn.

En wie daar ook zo over denkt en juist op zoek is naar gedurfde ideeën voor een supermarkt met een 'ultieme beleving': deze Edeka is fenomenaal. En waar komt dat door? Nou, zie de foto's. De eerste ingeving die wij hadden, is: familie Gerdes heeft deze Edeka naar het belevingsniveau willen tillen van Eataly. Stijlvolle en tegelijk ingetogen aankleding, een nadruk op de Italiaanse keuken, regionale producten en ook een Italiaanse manier van de consument aanspreken. En verder: sublieme productfotografie als decor, die een indruk geeft van 'het beste van het beste'. 'Wir lieben Lebensmittel', is de pay-off van de Edeka-formule. Nou, dat is hier in uiterste mate doorgevoerd. Deze Edeka omvat zo'n 4.000 m2 vvo, en volgens een schatting van Erik Hemmes omvat het een assortiment van ongeveer 30.000 artikelen. Het geheel is eigenlijk nog groter dan dat E-center zelf. Eromheen zijn gevestigd: een fitnesscentrum, een apotheek, een tandartspraktijk, dierenwinkel formule Fressnapf (een Duitse Pets Place, zeg maar) en een filiaal van 'Ernsting's Family', een soort kruising tussen C&A, Zeeman en

Hoe Italiaans of anders mediterraan is het allemaal? Bij de kassa's staat groot op de wand 'arrivederci' (tot ziens). En bij de versafdelingen van vlees en vis zien we een presentatie met olijfolie, mét een olijfboom.

De grote broodpresentatie met vooral mediterrane brood bevindt zich binnen in de Edeka zelf. Met weer die typerende aankleding. Bakkerszaak Büsch, in de grote hal voorafgaand aan de Edeka, ziet er heel anders uit, en heeft bediening. Even een zijstapje ook: een supermarkt met een badkuip... Het is de presentatie van 'Hendrick's Gin', een gin van de Schotse gedistilleerdproducent William Grant & Sons.

H&M. Die laatste twee zijn bekende namen voor de Duitse klant. Maar er is ook een Trinkgut, de drankwinkelformule van Edeka. Je zou zeggen, een beetje zoals een Gall & Gall bij een Albert Heijn, ja, maar anders dan een Nederlandse slijterijformule bieden 'Getränkeshalle' zoals Trinkgut niet alleen bier, wijn en gedistilleerd, maar juist vooral bier, frisdrank en water en die laatste twee veelal in volumeverpakkingen. De betere wijnen zijn juist in die Edeka te vinden, niet in een Trinkgut. Dat is wel een verschil met de Nederlandse detailhandel. En als je dat alles met Nederlandse supermarkten

van ondernemers vergelijkt: waar is die familie Gerdes dan aan begonnen, in hemelsnaam? De familie Gerdes heeft niet zomaar één Edeka. Ze hebben deze E-center en dat is hun nieuwste. Deze is er sinds nazomer of najaar 2021. Verder: ze hebben nog een Edeka in Moers, verder nog een Edeka in Oberhausen en die Trinkgut waar we het al over hadden, is ook van hen. Daarmee behoren ze nog lang niet tot de grote Edeka-ondernemers, Edeka-ondernemer Karl Preuss bijvoorbeeld heeft er 25, maar laten we zeggen dat zij op dat punt een 'runner-up' zijn. En kennelijk met genoeg investeringen achter de hand om een

Edeka als deze op te tuigen, of anders: kennelijk met een stevig vertrouwen van een Duitse bank, dat kan ook. Op een site van regionaal nieuws over en rondom Moers kunnen we lezen dat het geheel – de Edeka, de Trinkgut etc. – bij elkaar een investering van ongeveer € 100 miljoen moet zijn geweest. Maar het wordt niet duidelijk of dat voor het hele winkelcentrum geldt of alleen de Edeka. Volgens Hemmes zou dat voor het geheel moeten zijn. Hoe dan ook, Edeka-ondernemers liggen volstrekt niet aan de formule-leiband van Edeka als het gaat om de vraag: 'hoe willen we dat onze

De langgerekte afdeling met vlees en vis naast elkaar. In de buurt daarvan: vleeswaren, met de nadruk op Italiaanse salami maar ook vele andere worstsoorten uit dat land. En, hé, wéér een presentatie met olijfolie, maar nu in combinatie met pasta. En dan nog wat antipasti, in een hoekje.

De wijnafdeling mag er ook zonder meer zijn. Met uitleg over wijn bij vis, bij pluimvee/gevogelte, bij rundvlees, bij kaas, bij groente en bij desserts. De betere wijnen zijn liggend gepresenteerd. En er lijkt wat te proeven te zijn, als we kijken naar wat er op tafel staat: een koeler met champagne, wijnglazen, bakjes en bronwater om de smaak te neutraliseren. En dan ergens op een hoekje bij al die wijn: een humidor met exclusieve sigaren! Kennelijk mag dat zo in Duitsland?

En natuurlijk pakt deze Edeka de ruimte voor een verleidelijke en smaakvolle koffiëpresentatie. Ook bijzonder: 'cucina alla mama', maaltijden etc. uit de Italiaanse keuken. En daarnaast: de 'heisse theke', dus de 'warme toonbank'. Met? Wat de Duitser van oudsher gewend is: schnitzel, half haantje, 'currywurst', 'frikadelle' (dus niet onze frikandel, maar een variant op een gehaktbal) en 'Haxe' (varkenspoot). En bij die ene foto met al die lege flessen zijn we in de 'Trinkgut' van Gerdes, die aan die Edeka grenst: zo'n 'Getränkeshalle' (drankenhalle) stelt doorgaans visueel niks voor, no nonsense en lage prijzen zijn daar het devies, ook al door de enorme prijsconcurrentie in alle drankencategorieën (bier, water, frisdrank etc.). Maar toch hebben de Gerdes'en ook hier weer voor een bijzonder decor gezorgd, met die lege flessen.

Edeka eruit ziet? Kennelijk ben je daar als aangesloten ondernemer zeer vrij in, en heeft de familie Gerdes er hier voor gekozen om er een te beginnen met een sterk 'culinaire, Italiaanse' nadruk.

Even kort weer de cijfers over de Duitse supermarktsector, met z'n 83 miljoen inwoners. Totale jaaromzet: ongeveer € 230 miljard. Dat is inclusief discounters, maar exclusief het grote aandeel 'foodverkoop' van drogisterijen. Inclusief die foodverkoop zou het zelfs op € 255 miljard uitkomen.

Marktleider is Edeka Gruppe, met een marktaandeel van ruim 29% in 2022. Dan komt Rewe als nummer twee, met ruim 21% marktaandeel. Vervolgens Schwarz Gruppe, met ruim 18%, en als nummer vier Aldi Gruppe, met ruim 11%. In de vorige edities waarbij Edeka aan bod kwam, meldden we: er is wat verwarring door de grote verschillen in de manier waarop marktonderzoeksbureaus en instellingen in Duitsland de omzet van de supermarktsector in hun land

weergeven en de jaaromzetten en marktaandelen van de grootste supermarktbedrijven.

Voor alle duidelijkheid: Schwarz Gruppe omvat in dit geval de omzet van de formules Lidl en Kaufland in Duitsland en Aldi Gruppe omvat de omzet van Aldi Nord en Aldi Süd bij elkaar in Duitsland. De verwarring hierover is groter dan in ons land: 'bij ons' zijn er slechts luttel verschillen tussen wat marktonderzoekers NielsenIQ en Circana (voorheen IRI) doorgaans melden. In Duitsland melden sommige bronnen zelfs wel eens dat de omzet van Lidl en Kaufland (Schwarz Gruppe) groter is dan de omzet van Rewe, Penny en andere formules van Rewe Gruppe. Maar voorlopig: Edeka is marktleider – dát sowieso – en we gaan ervan uit dat Rewe toch echt de nummer twee is.

Ja, maar, zal dan iemand wellicht denken... iemand die bijvoorbeeld nét in de supermarktsector zijn of haar eerste schreden heeft gezet... 'ik lees niks over de ontstaansgeschiedenis van Edeka', over wat Edeka allemaal omvat, wie het

bestuur vormt, wie de eigenaren zijn etc., etc., 'zoals ik dat altijd in deze rubriek altijd kan lezen...'

Ja, klopt. We hebben al zo vaak – met name in deze rubriek van reportages van formules uit het buitenland – van alles en nog wat uitgelegd over Edeka, dat we dat niet nóg een keer doen. Voor wie die info toch wil weten: zie die eerdere edities. ■

30.000 supermarktfoto's

Van Tesco tot Edeka, van Carrefour tot Walmart, van Migros tot M-Preis. Sinds 2008 fotografeert Erik Hemmes buitenlandse formules.

Voor dit blad, maar ook voor andere geïnteresseerden. Meer weten?

Mail Erik Hemmes: info@erikhemmes.nl.